

Số: 123/2020/QĐST-VDS

Đông Anh, ngày 21 tháng 8 năm 2020

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
(V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự)

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN ĐÔNG ANH – THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- ***Thẩm phán- Chủ tọa phiên họp:*** Ông Nguyễn Lâm Bình.
- ***Thư ký phiên họp:*** Ông Nguyễn Đăng Hùng.
- ***Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp:*** Bà Nguyễn Thị Thúy Nga– Kiểm sát viên.

Ngày 21/8/2020, tại Trụ sở Tòa án nhân dân huyện Đông Anh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 144/2020/TLST-VDS ngày 30/6/2020 về việc: *Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự* theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 09/2020/QĐST-VDS ngày 12/8/2020 gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà Nguyễn Thị X, sinh năm 1967.

Hộ khẩu thường trú và nơi ở: Thôn A, xã B, huyện C, Thành phố Hà Nội. Vắng mặt và có đơn xin vắng mặt.

2. Người bị yêu cầu: Chị Nguyễn Thị Y, sinh năm 1994.

Hộ khẩu thường trú và nơi ở: Thôn A, xã B, huyện C, Thành phố Hà Nội. Vắng mặt.

3. Những vấn đề cụ thể người yêu cầu việc dân sự yêu cầu Tòa án giải quyết bao gồm: Tuyên bố chị Nguyễn Thị Y mất năng lực hành vi dân sự.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai tại Tòa án, người yêu cầu bà Nguyễn Thị X trình bày như sau:

Về quan hệ: Chồng bà là ông Nguyễn Văn Z, sinh năm 1966, chết năm 2013. Bà và ông Z sinh được 03 người con, chị Nguyễn Thị Y là con thứ hai của ông bà.

Về tiền sử nhi khoa, quá trình phát triển thể chất của chị Y: Chị Y từ khi được sinh ra có thể trạng bình thường nhưng bị chậm phát triển trí não bẩm sinh. Gia đình nội ngoại hai bên trong phạm vi ba đời không có ai bị tâm thần kinh hay mất năng lực hành vi dân sự.

Về đặc điểm tính tình, sinh hoạt, biểu hiện của chị Y từ nhỏ cho đến nay: Từ nhỏ, chị Y chung sống cùng gia đình bà tại Thôn A, xã B, huyện C, Thành phố Hà Nội. Do chị Y bị chậm phát triển trí não bẩm sinh nên ai hỏi hay nói chuyện gì chị đều không biết, không hiểu, chỉ cười. Thỉnh thoảng, chị có nói nhưng chỉ phát âm được những từ "...ê...a...u..." nên không ai có thể hiểu và dịch được. Chị Y thường xuyên ở trong nhà, không ra ngoài và hay ngồi ở cổng nhà nhìn mọi người đi qua lại. Những việc đơn giản, tối thiểu phục vụ cho sinh hoạt của bản thân như ăn uống, tắm, vệ sinh chị đều không tự làm được, phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, hướng dẫn, giám sát. Tuy nhiên, đó cũng chỉ là làm theo thói quen và phản xạ chứ chị không nhận thức được. Người thân trong gia đình muốn giao tiếp, truyền đạt thông tin đến chị thì phải dùng cử chỉ, hành động. Chị Y không có chồng, không có con, không được đi học phổ thông và cũng chưa được đào tạo qua lớp học đặc biệt nào dành cho người khuyết tật. Quá trình chung sống, bà là người chăm sóc chủ yếu cho chị Y. Gia đình chưa lần nào đưa chị Y đi điều trị bệnh tâm thần, thần kinh ở bệnh viện, cơ sở y tế nào vì chị bị bẩm sinh. Chị Y được UBND xã Uy Nỗ cấp Giấy chứng khuyết tật và hàng tháng được hưởng tiền trợ cấp xã hội theo diện đối tượng khuyết tật.

Nay bà đề nghị Toàn án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với con gái bà là Nguyễn Thị Y. Mục đích để gia đình giải quyết vấn đề dân sự liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp của chị Y.

Về việc giám hộ cho chị Y: Bà đề nghị Tòa án giải quyết theo quy định pháp luật.

Về quản lý tài sản của chị Y: Bà không yêu cầu Tòa án giải quyết.

Tại phiên họp:

Bà Nguyễn Thị X vắng mặt nhưng có đơn xin giải quyết vắng mặt và xác định vẫn giữ nguyên yêu cầu giải quyết việc dân sự.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp phát biểu quan điểm về thẩm quyền giải quyết vụ việc của Tòa án nhân dân huyện Đông Anh là đúng thẩm quyền; Thẩm phán, Thư ký tuân theo đúng quy định tố tụng dân sự, không có vi phạm. Sau khi đánh giá các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ việc, đề nghị Tòa án chấp nhận đơn yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị Y mất năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị X.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Đông Anh nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết vụ việc: Người yêu cầu là bà Nguyễn Thị X yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Đây là yêu cầu về dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo Khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu là chị Nguyễn Thị Y có nơi cư trú tại Thôn A, xã B, huyện C, Thành phố Hà Nội. Do đó, thẩm quyền giải quyết vụ việc thuộc về Tòa án nhân dân

huyện Đông Anh theo quy định tại Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] **Về quan hệ:** Bà Nguyễn Thị X có chồng là ông Nguyễn Văn Z, sinh năm 1966, chết năm 2013. Bà Đông và ông Lộc sinh được 03 người con, trong đó chị Nguyễn Thị Y là con thứ hai của ông bà.

[3] **Xét yêu cầu của bà Đông:**

Về tình trạng của chị Nguyễn Thị Y: Theo ý kiến của bà Đông và những người hàng xóm của chị Y, cung cấp của chính quyền địa phương thể hiện: Chị Y từ khi được sinh ra có thể trạng bình thường nhưng bị chậm phát triển trí não bẩm sinh. Do đó, ai hỏi hay nói chuyện gì chị đều không biết, không hiểu, chỉ cười. Thỉnh thoảng, chị có nói nhưng chỉ phát âm được những từ “...ê...a...ư...” nên không ai có thể hiểu và dịch được. Chị Y thường xuyên ở trong nhà và hay ngồi ở cổng nhà nhìn mọi người đi qua lại. Những việc đơn giản, tối thiểu phục vụ cho sinh hoạt của bản thân như ăn uống, tắm, vệ sinh chị đều không tự làm được, phải có người thân trong gia đình giúp đỡ, hướng dẫn, giám sát. Người thân trong gia đình muốn giao tiếp, truyền đạt thông tin đến chị thì phải dùng cử chỉ, hành động. Khả năng nhận thức và làm chủ hành vi gần như không có. Chị Y không có chồng, không có con, không được đi học phổ thông và cũng chưa được đào tạo qua lớp học đặc biệt nào dành cho người khuyết tật. Quá trình chung sống, bà Đông là người chăm sóc chủ yếu cho chị Y. Chị Y được UBND xã B cấp Giấy chứng khuyết tật và hàng tháng được hưởng tiền trợ cấp xã hội theo diện đối tượng khuyết tật.

Sau khi Tòa án thụ lý việc dân sự Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự, bà X có yêu cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Y. Sau đó Tòa án đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Y. Tại Văn bản ghi nhận quá trình giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 76/2020/GĐSKTT và Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 76/2020/KLGD cùng ngày 05/8/2020 của Viện pháp y tâm thần Trung Ương kết luận: *Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Thị Y bị bệnh Chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F72. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.*

Do vậy, yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị Y mất năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị X là có căn cứ, phù hợp với Khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự nên được chấp nhận.

[4] **Về việc giám hộ cho chị Nguyễn Thị Y:** Theo quy định tại Khoản 3 Điều 53 Bộ luật dân sự, bà Nguyễn Thị X là người người giám hộ đương nhiên cho chị Nguyễn Thị Y. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Do đó, Tòa án không xem xét giải quyết theo quy định tại Khoản 3 Điều 46 Bộ luật dân sự và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự.

[5] **Về quản lý tài sản của chị Y:** Đương sự không yêu cầu Tòa án giải quyết. Do đó, Tòa án không đặt ra xem xét, giải quyết.

[6] **Về lệ phí việc dân sự sơ thẩm:** Người yêu cầu là bà Nguyễn Thị X phải chịu lệ phí theo quy định của pháp luật.

[7] Đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Đông Anh tham gia phiên họp là có căn cứ, phù hợp với quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ:

- Điều 22; Khoản 3 Điều 46; Khoản 3 Điều 53; Điều 57; Điều 58 Bộ luật dân sự;
- Khoản 1 Điều 27; Điểm a Khoản 2 Điều 35; Điểm a Khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 367; Điều 372; Điều 376; Điều 377 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;
- Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận Đơn yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Nguyễn Thị X.

Tuyên bố chị Nguyễn Thị Y, sinh năm 1994. Hộ khẩu thường trú và nơi ở: Thôn A, xã B, huyện C, Thành phố Hà Nội mất năng lực hành vi dân sự.

2. Việc đăng ký giám hộ thực hiện tại cơ quan Nhà nước có thẩm quyền theo quy định của pháp luật về hộ tịch. Người giám hộ được đại diện cho chị Y trong việc thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của chị Y; có nghĩa vụ chăm sóc, bảo đảm việc điều trị cho chị Y.

3. Lệ phí việc dân sự sơ thẩm là **300.000** (ba trăm nghìn) đồng, bà Nguyễn Thị X phải chịu nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí bà X đã nộp là 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tại Biên lai thu tiền án phí, lệ phí Tòa án số **16391** ngày 30/6/2020 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Đông Anh. Xác nhận bà X đã nộp đủ lệ phí.

4. Bà Nguyễn Thị X có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 (Mười) ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết. Quyết định này có thể bị kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm theo quy định của pháp luật

THẨM PHÁN- CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Nơi nhận:

- Người yêu cầu;
- VKSND huyện Đông Anh
- Lưu hồ sơ vụ việc.

Nguyễn Lâm Bình

